

מסורת הש"ס

א) וסנה קט... ב) וסנה קט... ג) וסנה קט... ד) וסנה קט... ה) וסנה קט... ו) וסנה קט... ז) וסנה קט... ח) וסנה קט... ט) וסנה קט... י) וסנה קט...

תורה אור השלם

1. אם תשיב משבת רגליך עשות חצוקי בית קדשי וקראת לשבת ענג לקדושי ו' מברך וכו' וכו' מעשות דרכך ממוצא חפצך ודבר דבר ישישיו נח יב

הנהגות הב"ה

א) ה"ב ד"ה ומהויה וכו' וכו' דראמורי פ' דס שמיטה:

הנהגות הבר"ב

א) ה"ב ד"ה כהן ע"ה נשאל ע"י ר"י מ"ל:

מוסף רש"י

שחאי... ריקוקי טעין פטיון כשמן אלה או כשמן ושבת ש"ס... מי עדיפת לך מויה... טול אתה סביב לוי מן הכהן... לכבוד שנת הכהנים ולא קיימי וישיבת שבת... טול סומקא... טעם כהנא:

כל הבשר פרק שמיני חולין

ק"א

עין משפט
ג"ר מצוה

ע"א ב מ"י פ"י חמ"ג מלכות אסורות ח"ל פתח לזיון קל טושי"ט י"ד ס"י פ"ג ספיק ע"ד ג טושי"ט ס"ס ספיק ע"ד ד מ"י ש"ס ה"ל ע וסג"ס ש"ס טושי"ט י"ד ס"י ע"ד ע"ה מ"י ש"ס סנה"ת וס"י"ט הלכה ד"ן טושי"ט י"ד ס"י ע"ג ספיק ד וס"י ג ספיק ד:

עיקר רש"י

אשטרייט... אשטרייט... סנה:

שיטה מקובצת

א) שלוקה אוסרת ונאסרת. ג"ב ע"י חו"ס וכו' דף ע"ג ע"ב: ב) רבה שפולט שריק ונפול ומה שלא נפלט היה דם האברים שלא פירש ושרי ואפי' מצות פירוש אין בו כדראמ"י פ"ד שמיטה וכו' ג' ע"ג ט"ס בו שפ"ד דם דם הלב מתבטל:

רבינו נרשום

קריבו ליה קניא בקופיה ואכלו. כלומר קריבו ליה הכבד עם הריאה והקובה והלב וצדקת כמו שהיא ואכלו ש"ס ריאה ונאסרת: וכלא פי קנה חוץ לקורה הוה. כלומר שהיה פלט חוץ לקורה: או נמי פחלת הוה חליט מעיקרא. כלומר חליט ליה בחלא מעיקרא ושלוקה ליה דנקי מלי דבא מעיקרא ושלוקה ליה: חלא אסור. כלומר דחליט דמא בחלא: בגמרה לשבא. כלומר אכלוה בעל ברחיה: מתובלת אוסרת ונאסרת. כלומר דחמת תבלין יש בה שריקין ובולעט: טח"י. מיני מאכל: דמא משיק שריק. כלומר הדם של כבד משלשל למטה ואינו זב לבשר שריק לו: חלבא מסריק שריק. כלומר אינו זב למטה אלא שריק למעלה ונכנס לבשר וכולו הבשר:

כי הא דרב הונא חלמי' ליה בחלא ורב נחמן חלמי' ליה ברותחין. וא"ת ותפסוט מינה דאסור מדאורייתא לריכי למתלטיה וי"ל דלדרישו נמי הוה מספקא להו ולכן היו מתמזגין דהוה נכנס עם הבשר הוה חלמי' ליה שלא האסור הכשר אבל בפני עמלה אינה נאסרת: רב בר שבא איקדע' לבי רב נחמן אייהו ליה כבדא שיקיא ולא אב"י. לרין לומר שלא היה נמלט ברותחין ולפי שלא היה נכשר אחר עמו לא הותרו לחלוטו א"ע"פ שפולט דם ומוסרין הוה נכנס מזה לא היו מושיעין כיון שהכבד עמלו מותר שאין לומר שנמלט וע"י כן היה רב נחמן ממזיזו אבל אם לא נמלט היה אסורו וכן שנא היה סבור דחליטה אינה מועלת א"י לא מיימי' שפיר כמנא דתנאים לא נתקלו בזה:

וחתוכיה א"תהו. לנשלו נקדרה אחר ליימו או מליחתו איירי דאי לא לזכור ללי למה לי חמוכה דמה שפולט שריק ונפול בן ודמה עלא נפלט הוה דם האברים שלא פירש ושרי (ב) פ' דס שמיטה (כ) וכו' דף ע"ג ע"ב: וז"ל משום דס קמפוטת הכבד לרין קריעה א"ף לללי דהוה כבדת א"ע"פ שלא פירש א"י כ"כ בטמול נמי אי איכא קמפוטת למה לא יטול דף קריעה ועוד דכבדא הוה דליון בטמול קמפוטת וא"כ מה נא להשמיעו אכל דתחלה לא וכו"ג כמ"ה האי מאן למלי כדלא בשלמיה לרין לחמוכה מ"ט דליון דמא ומכניס כמפוטת והיכא דלא קריעה לקריעה לאחר בשולו ומוחק ויאל דס הכניס כמפוטת ולא חיששין שמא דס המפוטת חור ונבלע כבד דלא מסקינן כביד לזיון (פסחים דף ע"ד): דכנולעו כן פולטו:

אבל שחיא שובמא בעימא הוא. היינו דוקא גוף הטמול הוא שזמן אכל דם שמיטה (כרימות דף כ"א): כדמניא פ' דס שמיטה (כרימות דף כ"א): כבדא עי"י בשרא או אסור. דכשרא עילוי בשרא שרי אפי' למאן דליה ליה צפרק כילד לזיון (פסחים דף ע"ד): כנולעו כן פולטו משום דדס מיישרק שריק כבדא שיש בו רוב דם שאינו יכול לנאח ע"י מליחה כמו לא שריק שפיר ולפירוש ר"ת לא נחא כולי האי דכנולעו שמעתין לא נסתפק

ומשום שמוניט. קאמר דאוסרת את המתבטל עמה לפי שנוגע מן הטריפה ואינה נאסרת אם של הימר היא וישלה עם טריפה אינה נאסרת לפי שטרודה לפלוט כל שעה ואינה נולעת כלום אבל דמא דנפיק מינה דכשרה מביעיה לי אי אסור אחריני אי לא דליכא למימר דמא דהיתירה הוא שהרי עיקרה דס וכל זמן שלא פירש פשיטא לי דמותר וכי פירש מביעיה לי מאי: קניא בקופיה. הקנה עם כל הממוצר לו הריאה והלג וכבד וכולן נכבשו יחד: דלמא פי קנה חוץ לקדרה קנה. ופימפויי הכבד שפסין דרין קנה הכבד לתוך קנה הגדול של ריאה ויאל דס דרין מללו חוץ לקדרה: אי נמי חליט הוה מעיקרא. ונתבטל דמו בתוכו כדי שלא יפלוט עוד כשיבטלוה עם האחר ודמו המובלע בתוכו מותר כל זמן שלא יאל: חלמי' ליה כהנא. לומתו כחומץ שהחומץ לומתו אשטרייט'ט וזבז אינו פולט עולמית והדר מנשלי ליה עם גשר אחר: חלא אסור. איתו חומץ שנלמט בו אסור דקסבר מוילי' מקא'ת מן הדס: כי היכי דפליט סדר כנולע. מאותו חומץ עמלו דכיון שנלמט ואינו טרוד לפלוט חוזר ונולע: אמרו ליה כר כי רב דלגיו ואל אביל. אמרו לו לרב נחמן תלמידי שנתארח אלך אינו אוכל מה שהניחו לפניו: גאמו נשכא. הגמיהא והלעיטוהו לשכא על כרומו. על סס אביו קראו: מסובלג. התבלין מרכיבין אותה: שוקה. הרבה מאד: נאסרת. וכולעת: פלח שאינו עמאי. שלש טאין פת נקיה פניה טוחין כשמן ודבש: מי עדיפת לך מויה. יום השבת היה: אמאי ענדיטו הכי. א"ע"פ דס הנבלע בו הימר הוא מיהו דס הכניס כמפוטת דס הוא: והפוסל לפסח. חמוכו למטה כשנמנהו כמור לללות כדי שחזו הדס ויאל: והני מילי. דבני קריעה ככדא מפני דס כניס לתוכו אכל טחלה אין בו דם ואפילו לקדרה שרי: כי עניד מילא. הקנה: כדא עילוי כשרא. כמור היו זליון כל ללי שלהן וחורו של שפוד תלוי למטה וכשהכבד נתון תחלה ואחר כך הבשר נמלא הכבד עליון כמחולין אותו: דמא משרק שריק. א"ע"פ שזב מן הכבד על הבשר אין כק' כלום לפי שהדם ע"י ללי אינו נוט ליבולע אלא מחליק ונפול:

ומשום שמוניטא משום דמא כי הדר סליק אישכחיה לר' וריקא אמר ליה האי נמי לא תבעי לך דאנא וינאי בריה דרבי אמי איקלען לבי יהודה בריה דר' שמעון בן פוי וקריבו לן קניא בקופיה ואכלנא מתקוף לה רב אשי ואיתומא ר' שמואל מורוקניא ודלמא פי קנה חוץ לקדרה הוה אי נמי אימחלט הוה חליט ליה מעיקרא כי הא דרב הונא חלמי' ליה בחלא ורב נחמן חלמי' ליה ברותחין וסבר רב פפא קמיה דרבא למומר חלא אסור אמר ליה אי חלא אסור אייהו נמי אסור כי היכי דפליט הדר בלע רב בר שבא איקלע לבי רב נחמן אייתו ליה כבדא שליקא ולא אכל אמרו ליה בר רב דלגיו לא אביל ומנו רב בר שבא אמר להו רב נחמן נאמו לשבא בתנאי ר' אליעזר אומר הכבד אוסרת ואינה נאסרת מפני שפולטת ואינה בולעת ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר מתובלת אוסרת ונאסרת ש' שלוקה אוסרת ונאסרת ר' רבה בר רב הונא אקלע לבי רבה בר רב נחמן אייתו לקמיה תלת סאוי טחאי אמר להו מי הוה ידעיתו דאתינא אמרו ליה מי עדיפת לן מינה דכתוב יוקראת לשבת עונג אדהכי אישכח הוהא כבדא דהוה בה סמפונא דבליעא דמא אומר להו אמאי עבדיתו הכי אמרו ליה אלא היכי נעביד אמר להו קרעו שתי וערב וחיתוכא לתחת וה"מ כבדא אבל יטחלא שובמא בעלמא הוא כי הא ד'דשמואל עבדי ליה תבשילא דמחלי ביומא דעביד מלחא אתמר כבדא עילוי בשרא שרי דמא י'משרק שריק כחלא עילוי בשרא אסור דמא מעמא חלב סרוכי מסריק רב דימי מנהרדעא מתמא אפכא כחלא עילוי בשרא שרי מ"ט חלב שחוטת דרבנן כבדא עילוי בשרא אסור דם דאורייתא דרש מרימר יהלכתא בין כבדא בין כחלא תותי בשרא שרי עילוי בשרא דיעבד אין לכתחלה לא רב אשי איקלע לבי רמי בר אבא חמוה חוייה לבריה דרמי בר אבא דקא שפיד

דס הכבד כ"א להקל ולהמיר בלא מליחה ולא להחמיר וא"ע"פ שדברט לעיל שאינה נולעת מחמת שטרודה לפלוט לעולם מ"מ עיקר השמועה אינה מדבר זה ולכאורה משמע שמאחר טעם שדברנו כמא השמועה הוא נא לאסור כבדא עילוי בשרא ומיהו י"ל דקאי אמאי דלמרינן מקמי הך מילתא הני מילי כבדא שיש בו רוב דם אבל טחלה שוממא בעלמא הוא: ד"מא בשרק שריק. וא"ת משרק שריק. כן פולטו כן פולטו וכו"ת דלמרינן דלמרינן אפילו כמפוטת מהאי טעמא והכא פסקין דאסור לכתחלה לכולי עמלא ואי משום דפעמים נללה הבשר שלמטה מן הכבד תחלה והכבד עדיין פולטת ונפול על הבשר ובשמיטין הבשר הרי בלע ולא היה לו שהות לפלוט א"כ בשרא עילוי בשרא שרי דמא מעמא חלב ויש לומר דכבד שיש בו שפע דם לא אמרינן כנולעו כן פולטו והא דלמרינן כביד לזיון (ג"ש) לזב קורעו אחר בשולו משום דכנולעו כן פולטו א"ע"פ שיש בו שפע דם ו' הלג מתבטל ומחייב כמקומו בחלל הלג: ד"ם דאורייתא. א"ע"ג דלמרינן בהקומן רבה (מנחות דף כ"א) דס כשנשלו אינו עובר עליו מ"מ תחלה כשנפלט עד שלא נתבטל היה דאורייתא אכל חלב שחוטת תחלתו דרבנן ומיהו קשה לפי מה שפירש (הקונטרס ע"ל) דדס כבד אפילו פירש לאו דאורייתא מדלא חשיב ליה צפרק דם שמיטה (כרימות דף כ"א): כבדי לב וטמול וכליות: תורת' בשרא שרי. וא"ת כחל הי"ך מותר תומי בשרא והלא שמונית הבשר נטף על הכחל ואי צפרקו שמי וערב וטמו ככותל א"כ עילוי בשרא נמי לשתמי דהא מותר לנשלו עם הבשר בקדרה וי"ל דהכא גרע טפי דלע"פ שקרעו עדיין נטף החלל מן הכחל על הבשר ויכר שהוא בעין ויש לגמוד מאן הימר פשוט דהיכא דקרעו שמי וערב וטמו ככותל דמותר לנשלו עם בשר בקדרה כדברי ר"ת ולא מליני כקונ' שחולק עליו בזה דהא בדיחא שרי הכא תומי בשרא א"ע"פ שמונית הבשר על הכחל ומה שזמריס שלא לחמוך כחל רומח כסין של בשר מנהג של הגל הוא דלפי' בשפוד רבינן הלא לכתחלה כשהכחל למטה ואפי' עילוי בשרא לכתחלה הוא דאסור מטעם דפרישות אבל כידעבד שרי:

מסרך סריק. נדבק ונבלע: הלכא כו'. ולדידן אסור לגמרי לכתחלה לפי ששפודים שלנו אינן תלויין אלא שוככות ופעמים שמריס וזב השפוד ונמלא התחמוץ עליון ופעמים שמשפילו ונמלא חכרו עליון הלכך בין שהכבד לזד הראש ובין שהוא לזד האונג אסור: שפיד

טחלה שוממא בעלמא הוא: ד"מא בשרק שריק. וא"ת משרק שריק. כן פולטו כן פולטו וכו"ת דלמרינן דלמרינן אפילו כמפוטת מהאי טעמא והכא פסקין דאסור לכתחלה לכולי עמלא ואי משום דפעמים נללה הבשר שלמטה מן הכבד תחלה והכבד עדיין פולטת ונפול על הבשר ובשמיטין הבשר הרי בלע ולא היה לו שהות לפלוט א"כ בשרא עילוי בשרא שרי דמא מעמא חלב ויש לומר דכבד שיש בו שפע דם לא אמרינן כנולעו כן פולטו והא דלמרינן כביד לזיון (ג"ש) לזב קורעו אחר בשולו משום דכנולעו כן פולטו א"ע"פ שיש בו שפע דם ו' הלג מתבטל ומחייב כמקומו בחלל הלג: ד"ם דאורייתא. א"ע"ג דלמרינן בהקומן רבה (מנחות דף כ"א) דס כשנשלו אינו עובר עליו מ"מ תחלה כשנפלט עד שלא נתבטל היה דאורייתא אכל חלב שחוטת תחלתו דרבנן ומיהו קשה לפי מה שפירש (הקונטרס ע"ל) דדס כבד אפילו פירש לאו דאורייתא מדלא חשיב ליה צפרק דם שמיטה (כרימות דף כ"א): כבדי לב וטמול וכליות: תורת' בשרא שרי. וא"ת כחל הי"ך מותר תומי בשרא והלא שמונית הבשר נטף על הכחל ואי צפרקו שמי וערב וטמו ככותל א"כ עילוי בשרא נמי לשתמי דהא מותר לנשלו עם הבשר בקדרה וי"ל דהכא גרע טפי דלע"פ שקרעו עדיין נטף החלל מן הכחל על הבשר ויכר שהוא בעין ויש לגמוד מאן הימר פשוט דהיכא דקרעו שמי וערב וטמו ככותל דמותר לנשלו עם בשר בקדרה כדברי ר"ת ולא מליני כקונ' שחולק עליו בזה דהא בדיחא שרי הכא תומי בשרא א"ע"פ שמונית הבשר על הכחל ומה שזמריס שלא לחמוך כחל רומח כסין של בשר מנהג של הגל הוא דלפי' בשפוד רבינן הלא לכתחלה כשהכחל למטה ואפי' עילוי בשרא לכתחלה הוא דאסור מטעם דפרישות אבל כידעבד שרי: